

Femte roten, tomt 5

Kvarteret Härbärgen

Sjuttonde roten 1637–57v

Sunnan Store Hamnen, östan Östra Lille
Hamnen

Åttonde roten 1657h–70

Södra Hamngatan 53

Måns Christierson

Gården kallas i äldre källor Måns Christiersons gård.

Om denne Måns Christierson finns det en hel del uppgifter. Måhända är han densamme som Magnus Christensson, som i kämnärsrättsprotokollet för 21.8.1630 fordrade *Cornelius slaktare* på hushyran men fick svaret att innan hyran betalades måste fönstren tätas.

Det påtalas i överrätten den 23.9.1639 att Måns Christierson på gatan vid Lars Kocks port föregående fredag hade sprungit på *Anthoni Posset* och dragit honom i håret.

Han bodde ursprungligen 1637–46 i rote 7 i en gård 4.28, som han sålde till Herr *Jacob von der Hagen*, för vilken denne betalade 9 d smt i huseköpspenning den 15.10.1646. Året innan den 12.8.1645 hade det bestämts att *Söfring Nilsson* och *Börge Bengtsson* skulle övervara det inventarium, som skulle författas över Måns Christiersons sal moders efterlåtna egendom och förlika arvingarna. Sedan omtalas Måns Christierson i femtonde roten 1647–55 (östra delen av Kyrkogatan).

I kämnärsrätten den 25.10.1654 klagade Måns Christierson över att *Börge Bengtsson* några dagar tidigare hade överfallit honom med en kindpust och slagit honom ”blodig och blåder” i ansiktet. Börge Bengtsson i sin tur anklagade Måns Christierson för dennes ”slemme och ohövlige munbruk och skällande”.

Måns Christierson var död i början av februari 1666, då hans änka Anna krävdes av *Anders Larsson* i Lingham. Hon hade försålt en pantad bryggpanna och erbjöd i ersättning imission i sin gård. Den 15 i samma månad klagade Måns Christiersons änka *Anna Svendsdotter* över att hon ”oförmodeligen och olyckligen har råkat i store skulder och vidlyftighet, så att hon intet ser varmed hennes kreditorer kunne betalte bliva”. Hon erbjöd dem sin enda egendom, nämligen sin gård ”söder om Store Hamnen, näst åt vallen vid Nye Port belägen”. Hennes styvson *Amund Månsson* hade försträckt henne 200 daler kopparmynt. Bland de många kreditorerna nämndes en månad senare – den 15 mars – välborne *Johan Lilja*, hustru *Maria von Lengerken*, *Hans Wulff*, *Jon Andersson* skräddarålderman, hustru *Maria Murray*, *Marit Jonsdotter*, *Carl på Pölen*, *Henrik Jöransson*, *Berge Anfästsson* glasmästare, *Tore snickare*, *Olof smed*, soldathustrun *Gunnela* hos *Anders Jönsson*, som varit i tjänst hos familjen och rådman *Hans Krakow*. Den senare begärde den 10.10.1667 att *Ingeborg Månsdotter* måtte träda ur sal Måns Christiersons gård, eftersom hon inte ville betala någon hyra. Han begärde (3.9.1666) att få hyra ut den gård, som Måns Christiersons änka hade avträtt. Den 21.3.1672 omtalades i rätten att

stadssekreterare Johan Rising

hade köpt Måns Christierssens kreditorers tomt, som var belägen ”Sunnan Stora Hamnen, östan befallningsman Rasmus Nilssons gård vid Nya Port.” Johan Rising begärde den 4 november samma år att gode män skulle öppna en bod i den gård han köpt av Måns Christierssens kreditorer och som *Anders Bengtsson, sal Ingeborg Månsdotters* efterlätne man, intagit och där insatt sina saker. Den 26.8.1673 skrev magistraten till Anders Bengtsson i Lidköping att Johan Rising hade klagat över att han inte hade kunnat nyttja eller förbättra sina hus på grund av saker, som Anders Bengtsson hade lämnat kvar där och som på begäran av dennes medborgare *Brynte Schröder* hade arresterats. Johan Rising hade därför begärt att sakerna skulle tagas i förvar på stadshuset mot skälig hyra.

Hos *Johan Lüder* bodde 1696 *Johan Band* (köpte 4.111, död 1697).

Maria Lüder lovade den 30.6.1713 att till sin dotter *Greta Lüder* betala 224 d smt till nästkommande Thome tid eftersom hennes andra dotter *Sara Lüder* redan erhållit sitt fädernearv. Hon pantsatte därför sin del i gården.

Den västligaste av regementsskrivare *Johan Lüders* tomter (Måns Christierssens gamla) såldes av Johan Lüders arvingar till Lüders måg

kvartermästaren eller byggmästaren Jacob Feigel.

Jacob Feigel var ägare till denna gård 1713 och pantsatte den första gången 16.3.1713 och sedan på nytt för lån av 300 d smt den 16.5.1721 till Tyska kyrkan, då den sades vara belägen mellan sal *Gunnar Tullnärs* änka i öster och sal kamrer *Lars Håkanssons* i väster. Även till Gustavi domkyrka pantade Jacob Feigel den 18.3.1713 för lån av 300 d smt. 1717 drev han krogen Götha Qwarn med 48 d smt i accis.

Enligt Berg (I:2, 19) erhöll Jacob Feigel 10.2.1702 burskap som *kvarnbyggare*. Han blev sedermera stadsbyggmästare till 1720, då befattningen uppdrogs till kaptenen vid fortifikationen *Johan Eberhard Carlberg* (titulerad stadsingenjör). Jacob Feigel var död 1738. Gift 1/ 26.11.1701 med *Maria Braa*, dotter åt buntmakare *Johan Elieser Braa* i dennes första gifte; 2/ med *Catarina Lüders*, död 1732 och begravd 15 maj, dotter åt regementsväbeln Johan Lüders och hans hustru Maria. Jacob Feigel pantsatte 17.9.1725 hälften av sin mudderkvarn till skepparen *Sebastian Borelius* för lån av 100 d smt

Det omtalas i magistratsprotokollet 1720 (sid. 765) att

Wilhelm Bergman

ville köpa sin morfaders sal regementsfältskären Johan Lüders hus och gård på södra sidan om Stora Hamngatan, vilken byggmästare Jacob Feigel tillhandlat sig av hans moder och samtliga syskon under hans minderårighet. För detta ändamål lånade hans mor hustru *Catharina Lüders* 450 d smt av sin bror *Leonard Lüders* och sonen kunde börda hennes sal faders gård i Göteborg ”vid Stora Hamnen, mellan Wilhelm Hoppe i öster och häradshövding Lundin i väster” (enl hennes skrivelse daterad Helgered 10.8.1720). Med anledning av lånet pantsatte hon gården till brodern Leonard. Efter Leonards död överflyttades förpantningen på hennes syster *Anna Christina Lüders*. För hennes fordran på 574 d smt pantsattes madame *C Bergmans* hus och gård vid Stora Hamnen den 6.5.1727.

De sist nämnda grannarna Wilhelm Hoppe och *Jonas Lundin* nämndes också när Catharina Lüders den 29.10.1728 sålde gården till brodern *kapten Heine (Henrik) Lüders* för 735 d smt, 2 tunnor malt och 1 tunna råg.

Heine Lüders uppbjöd gården den 25.11.1728. Säljarinnan hade förbehållit sig att i sin livstid få fritt uppehälle, den lilla kammaren fram till gatan i nedra våningen samt hederlig begravning. Hur det gick med den saken är väl osäkert, ty redan året därpå såldes ”Madame Catharina Bergmans vid Stora Hamnen belägna hus och gård” den 22.7.1729 på offentlig auktion för 801 d smt till

frälsebefallningsman Sven Andersson

(kallades också bonden i Alfwum i rgk. Uppbud 1.9.1729 första resan). Denne behöll den inte längre än till den 4.11.1731, då den för 840 d smt såldes till

handlaren Isaac Gunnarsson

som fick första uppbud 6.3.1738 och fasta 13.4.1739. Hos honom bodde 1735 Wilhelm Bergman

Kassören herr Anders Almroth

lät den 31.8.1747 första gången uppbjuda ett på Stora Hamnegatan beläget hus och gård, emellan framlidne herr överinspektör Henrik Oldekops hus å västra och slaktareäldermannen mäster Peter Norman å östra sidan, som han köpt av handelsman Isac Gunnarsson för 5 000 d smt samt 200 daler samma mynt i diskretion enl köpebrev 28.8.1747. Hos honom bodde 1753–63 *skrivaren Olof Edgren*.

Kassören vid ostindiska kompaniet Anders Almroth omtalas som ägare ännu 1775. Han var (enligt Berg I:1, 27) död 8.6.1786. Gift 1/ med *Johanna Herrman*, död mars 1745, dotter av kaparekaptan *Jonas Herrman* och *Christina Bautz*, född 1684. Bouppteckningen efter henne 29.10.1746 upptar hus och gård på *Smedjegatan*, som kostat i inköp 2 100 d smt men brann 1746. Boets nettobehållning 6 315:24 d smt. 2/ *Elisabet Charlotta Grön*, död 30.7.1762. Bou efter henne 13.5.1763: hus och gård på Stora Hamngatan mellan slaktare Normans änka och tullförvaltare Johan Dijkman med inmurad kopparbryggpanna och tapeter (såldes 1786 för 1 666:40 rdr spec till *Carl Almroth*). Nettobehållning 21 750:4 d smt. 3/ *Anna Barbro Paulin*, död 7.1.1786, dotter av justitieborgmästaren *Johan Paulin Ericsson*, död 1745, och *Anna Catarina Busck*.

Fastigheten kallas 1785 kassör Almroths arvingars hus. Den omtalas 1786–95 som sonen i andra äktenskapet *revisören vid Ostind Kompaniets kontor Carl Almroths* hus. Carl Almroth var född 1745, död 1827, var 1786 revisor i Ostindiska Kompaniet, sedermera registrator därstädes.

Gården ”5.5^{3/4}” uppbjöds 1.2.1796 av *bleckslagaremästare Carl Christian Fredrichsson* och 20.8.1798 av *hemmansbrukare Olof Jonsson* och kallas

1800–07 *Herr Olof Jonssons ödetomt*.

Senare uppbud av 5.5

fru D E Santesson m fl.	13.6.1808
<i>postdir. Anders Gjers</i>	10.12.1821
<i>traktör Laur. Segerlind</i>	25.2.1828
handl J G Kullberg	15.4.1839
grosshandl. Carl Johan Dymling	18.5.1846
bolaget Emanuel Magnus & Comp	26.4.1852

Emanuel Lazarus Magnus 1.2.1858

handl Simon Albert Magnus 23.3.1863

Senare uppbud av 5.5-5.6

Slaktare Christian Eckhardt 11.4.1825